З нами Правда, з нами Справедливість, з нами Чесність і Честь

Третій ТОСТ

ГАЗЕТА ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ

2023 рік ● ЖОВТЕНЬ ● № 19-20 (739—740)

СЛАВА ВСІМ, ХТО Б'ЄТЬСЯ Й БОРОНИТЬ БАТЬКІВЩИНУ!

Звернення Президента Володимира Зеленського з нагоди Дня захисників і захисниць України

Шановні громадяни! Дорогий народе!

ЩО МОЖНА встигнути за хвилину? Яке значення вона може мати для історії? Які доленосні кроки можна зробити протягом цієї хвилини? Всі ці питання навіює і сьогоднішня дата, і місце, де я зараз перебуваю. Позаду мене – Золоті ворота. Довкола – сучасний Київ. Позаду – тисячолітня велична брама, яка захищала вхід до столиці.

Перед кожним із нас і задля кожного з нас стоять наші сучасні вартові, наші бійці вздовж лінії фронту, які захищають нашу землю сьогодні. Над Золотими воротами зведена надбрамна церква Пресвятої Богородиці, що служила небесному захисту міста. Небо над нами сьогодні захищають сили ППО та всі наші воїни, берегинею яких є і Покрова.

І я, і наш народ, і наша країна зараз, у якомусь сенсі слова, – на перехресті історії. На шляху до переломних моментів. Де з пам'яттю про минуле ми творимо сьогодення і пишемо нову сторінку своєї долі. Це особливо зрозуміло й помітно в цей день – День захисників і захисниць України. Державне свято, яке стало по-справжньому національним. Народним святом. Святом мільйонів українців, які боронять свою землю та не зупиняються ні на мить. І сьогодні, рівно о 9-й годині, на знак поваги й вдячності їм Україна зупиниться на одну хвилину.

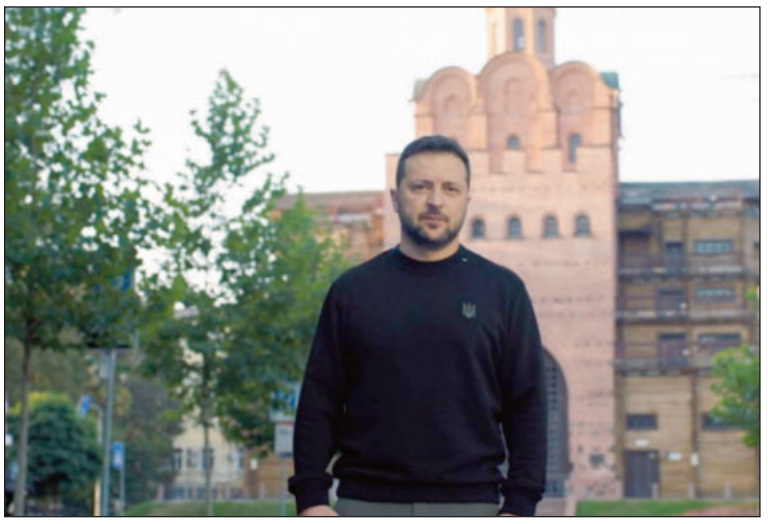

Центральні вулиці та площі наших міст, транспорт, усі ми, хоч би де перебували, маємо зупинитись і вшанувати пам'ять полеглих героїв. І подякуємо всім нашим захисникам.

Цей час – гарна можливість, аби подумати про важливе. Згадати важливе. Згадати іншу хвилину – першу хвилину повномасштабної війни. Хвилину, яка змінила все. Розділила життя на до і після 24 лютого. Змінила кожного з нас. І доказом є відповіді на питання: ким ми були до 24 лютого? Ким є зараз? Якими маємо стати?

24 лютого почалося не коли годинник показав північ, а коли ворог почав наступ. Для нас перші хвилини того дня – це перші ракети й перші удари по Україні. Звертаючись до наших сил оборони й безпеки в ту мить, я казав: «Стійте міцно! Ви все, що в нас є…»

Ми дякуємо сьогодні всім, хто стояв, стоїть і буде стояти міцно. Всім, хто першим прийняв важкий бій. Наші прикордонники, наша піхота, танкісти, льотчики, моряки, артилеристи, зенітники, наші десантники, спецпризначенці, розвідка, Служба безпеки України, Національна гвардія, поліція, тероборона. Всі, хто захищає українську землю, море й небо. Чий захист ми щоденно відчуваємо, а відвагу щоденно бачимо. Вздовж усієї лінії фронту, не зупиняючись, просуваючись уперед під час контрнаступу, що

(Закінчення на 2-й стор.)

ПОВНОМАСШТАБНА СМІЛИВІСТЬ І ВІДВАГА

Звернення Президента України

Бажаю здоров'я, шановні українці, українки!

Насичений був день.

Важливо, що саме сьогодні – і це вже 600-й день повномасштабної війни – з візитом в Україну прибула спеціальна представниця Президента США з питань відновлення нашої країни Пенні Пріцкер. Важливий сигнал – такий візит у такий день. Хороша зустріч.

Ми встигли обговорити всі ті питання, які прямо впливають на життя в Україні. Захист нашої енергетики, особливо цієї зими. Макрофінансову підтримку. Відбудову. Захист інвестицій від ризиків війни. Залучення приватного бізнесу.

Кожен із таких напрямів – це елементи загальної конструкції. Конструкції, що забезпечує нормальне життя для наших людей, наших міст. Настільки, наскільки це можливо зараз. Ми працюємо максимально, щоб дати нашим воїнам більше ППО. Дати більше захисту містам, щоб у них зберігалося життя, зокрема життя економічне. Плюс розвиток наших виробництв, зокрема оборонних виробництв.

Усе це разом зберігає нашу стійкість. Усе це разом додає Україні сили. І я вдячний кожному з наших партнерів – усім, хто допомагає. Усім, чиї програми підтримки довгострокові. Усім, хто розуміє, що це – марафон, і в марафоні треба увесь час тримати правильний темп, розраховувати сили й бачити, чітко бачити, що завершенням дистанції має бути перемога.

Провів сьогодні кілька телефонних переговорів. З Президентом Фінляндії та з Прем'єр-міністром Канади. Ситуація на полі бою. Підтримка нашої оборони. Формула миру. Продовжуємо готувати нову зустріч у форматі радників з питань національної безпеки. Я вдячний і пану Президенту Фінляндії, і пану Прем'єр-міністру Канади за незмінну та принципову увагу до України, за щиру віру в Україну та в наших людей.

Обговорили також ситуацію на Близькому Сході. Недопущення більшої ескалації. Та допомогу людям, захист людей. Важливо, щоб те, що є на Близькому Сході, не переросло в іще більшу катастрофу.

І наші воїни. Вдячність щодня. Воїни 110-ї окремої механізованої бригади, «Сімдесятдев'ятка» ДШВ, артилеристи 55-ї бригади. Дякую, хлопці, за вашу потужність! За саме таке знищення російських окупантів, яке потрібне Україні. А ще – десантники 82-ї окремої бригади та воїни 148-ї окремої артилерійської бригади ДШВ. Я дякую вам за відвагу та вашу ефективність у наступальних діях. Кожен наш крок важливий. Кожна ворожа втрата має сенс. Дякую!

І окремо – наша розвідка. Бійці спецпідрозділу «Кракен» ГУР МО, які ведуть оборону в районі Куп'янська. Дякую, хлопці! Дякую за вашу міцність, за результативність!

Слава всім нашим воїнам!

Сьогодні я підписав нові укази про відзначення воїнів державними нагородами. За увесь час цієї війни – повномасштабної війни – вже понад 60 тисяч українців і українок були нагороджені за участь у боях заради держави. Це справді повномасштабна сміливість. Відвага, чиє коріння – у характері нашого народу. В характері, який не здається. В характері, який переможе. Обов'язково.

Слава Україні!

16 жовтня 2023 року.

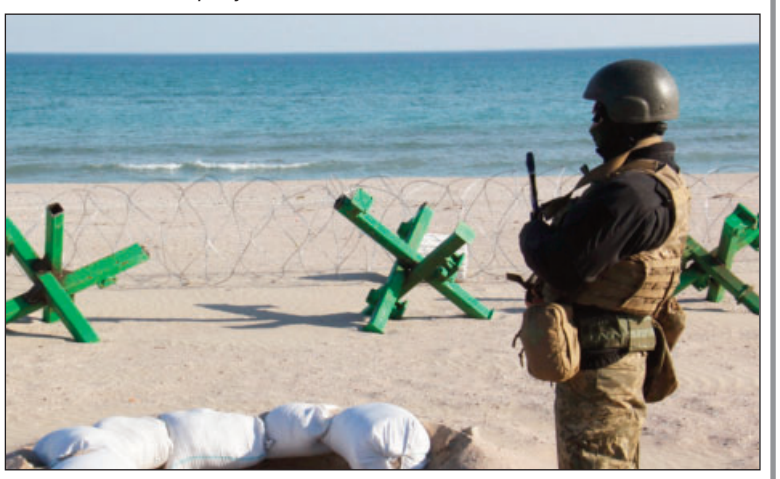

ШІСТЬ СОТЕНЬ ДНІВ НАШОЇ НЕЗЛАМНОСТІ

ЗА ШІСТЬ СОТЕНЬ днів – з 24 лютого 2022 року, з початку широкомасштабного вторгнення – зміцніла наша українська армія – одна з найсильніших у світі! За цей час ми змінилися кардинально. Вистояли, утвердилися й довели всьому світові, що ми мужня і згуртована нація, із залізною волею та великою жагою до життя.

За ці 600 днів було розвіяно міфи про «другу армію в світі» та її «непереможну зброю». За 600 днів російського вторгнення Сили оборони України (за інформацією від Генштабу ЗСУ) ліквідували понад 288,5 тисячі окупантів, спалили понад 14 тисяч одиниць броньованої техніки, збили 635 літаків й гелікоптерів і понад 1500 крилатих ракет.

Ми побачили рашистське зло, ми побачили нелюдську жорстокість, рашистська нечисть нас хотіла розшматувати, а ми ще більше згуртувалися. Наші села та міста подекуди стерті з лиця землі, а ми відбудовуємо їх відразу після звільнення. Ворог зазіхнув на наш бойовий дух, а наші воїни, рятувальники, медики, волонтери, усі, кому не байдужа доля країни, не стомлюючись доводять, що стояли і будуть стояти за нашу свободу до останнього…

Шість сотень днів молитов, боротьби на межі… Вічна пам ять всім захисникам і невинним жертвам кривавої війни.

Після ночі завжди наступає світанок…

Позаду страх, попереду Перемога!

Наталія ТКАЧУК, АрміяInform.

Форум

ОБ'ЄДНАНІ ГІДНІСТЮ ЗАРАДИ МАЙБУТНЬОГО

На Дніпропетровщині за ініціативи Мінветеранів проведено перший регіональний ветеранський форум «Об'єднані гідністю заради майбутнього».

ЦЕ ПЕРШИЙ з регіональних ветеранських форумів, проведення яких анонсувала міністр у справах ветеранів Юлія Лапутіна під час київського VI Міжнародного ветеранського форуму «Україна. Захисники. Майбутнє».

Зустріч відбулася в одному з найбільших міст регіону – Кам'янському, організовано за сприяння й підтримки Офісу Президента, Дніпропетровської обласної військової адміністрації, Кам'янської міської ради, Українського ветеранського фонду Мінветеранів і за фінансової підтримки ПРООН.

Мета – обговорення шляхів залучення місцевих і регіональних влад до реалізації державної ветеранської політики (психологічна та фізична реабілітація, забезпечення житлом, навчання, створення робочих місць або умов для зайнятості та ін.), розгляд позитивних прикладів підготовки громад до вирішення питань реінтеграції ветеранів та їх адаптації до мирного життя, оптимізації надання необхідних послуг ветеранам, членам їхніх родин і членам родин загиблих, створення відповідних інфраструктурних об'єктів тощо.

Провели перший регіональний ветеранський форум на Дніпропетровщині не випадково. Цей регіон нині майже впритул до фронту та є своєрідним хабом для наших захисників і захисниць, волонтерських організацій, лікувально-реабілітаційних закладів, а також новим місцем проживання значної кількості ветеранів – вимушених переселенців і членів їхніх родин.

(Закінчення на 3-й стор.)

СЛАВА ВСІМ, ХТО Б'ЄТЬСЯ Й БОРОНИТЬ БАТЬКІВЩИНУ!

Звернення Президента Володимира Зеленського з нагоди Дня захисників і захисниць України

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

триває. Коли українці родом із різних областей, міст і сіл зараз разом. В одному бліндажі, окопі, в одному танку, літаку, БМП. Пліч-о-пліч на різних напрямках б'ються за села й міста, де, можливо, і не бували раніше, але б'ються щосили, як за свої рідні домівки. Бо такими вони всі стали для нас у першу хвилину 24 лютого.

Дякуємо всім, хто захищає наші кордони й рубежі, правопорядок і безпеку наших вулиць, захищає наші землі від мін і снарядів, наші оселі від пожеж і вогню. Всі, хто стоїть на захисті України. Всі наші сили безпеки й оборони. Солдати, сержанти, старшини, матроси, офіцери й генерали, які разом доводять: неважливо, що на погонах, важливо, що в головах і серцях. Хто робить це протягом минулих 585 днів і останніх дев'яти років. І на питання: «Де я був 24 лютого?» чимало хто скаже: в АТО і ООС... Воював на Донбасі. Боронив Україну на сході, а потім – на всіх напрямках. Звільняв Краматорськ, а згодом – Куп'янськ. Захищав Донецький аеропорт, а потім летовище в Гостомелі.

Всі ми добре пам'ятаємо день 24 лютого. Без перебільшення можу сказати, що пам'ятаю його майже похвилинно. Як, звертаючись до всіх українців, говорив, що відтепер усі ми – одне велике багатомільйонне військо.

Український народ зробив так, аби ці слова не залишилися просто словами. Не були гучними гаслами, а стали вчинками. І сьогодні, відповідаючи на питання, що я робив до 24 лютого, чимало хто скаже: я жив цивільним життям. Айтівець, інженер, фермер, актор, адвокат. Я був тим, ким мріяв. Але став тим, ким мусив. Захисником і бійцем. Бо є миті, коли доля країни – лише в наших

руках. І тоді в наших руках має бути зброя. І той, хто був весільним оператором, тепер бачить інші кадри та підіймає в небо дрони, «вітаючи» орків. Той, хто перевозив пасажирів, тепер доправляє поранених із поля бою. Той, хто змінив приватну клініку в центрі на польовий шпиталь поблизу «нуля». Той, хто шив модний одяг, а тепер – бронежилети. А хтось скаже, що 24 лютого був на першому курсі. Та вже незабаром проривав першу лінію оборони окупанта. Всі, кому довелося швидко подорослішати. А хтось, згадуючи 24 лютого, скаже: я батько, і в перші хвилини я думав про своїх дітей. Про день коли вони стануть дорослими й запитають, а де я був і що зробив після 24 лютого. І я знаю, що відповім: я пішов нас захищати. І для мене важливо мати цю відповідь не лише тому, що хтось колись запитає, а тому, що одного дня так чи інакше ти запитаєш про це сам себе. Хтось 24 лютого був у відпустці за кордоном, хтось працював там, хтось навчався за кордоном. І тисячі з них, долаючи шлях із багатьма пересадками, а потім навіть пішки долаючи кордон, повернулися в Україну, аби її захищати. І, як і мільйони тих, хто був тут, відклали всі справи, роботу, плани, ствердно сказавши: «Все – потім. Усе – після війни. Усе – після перемоги».

Дорогі українці!

Мета цього дня – ушанування хоробрості та героїзму захисників і захисниць незалежності й територіальної цілісності України, військових традицій і звитяг українського народу. І в перші хвилини 24 лютого, і дотепер ці звитяги щодня бачить весь світ. Це мільйони українців, які захищають одне одного. Всі, хто в кожному регіоні взяв до рук зброю й пішов на фронт і в ТрО. Всі, хто в кожному окупованому місті взяв до рук українські прапори й пішов на площі. Всі, хто взяв собі за правило: я не буду осторонь і щодня робитиму те, що можу. Працювати, лікувати, тренувати, навчати, допомагати, наближати перемогу, як можу. Захищати й забезпечувати потреби фронту, знаходити, купувати й привозити все необхідне, виготовляти техніку, зброю, снаряди. Захищати оселі людей від темряви й холоду, зміцнюючи й ремонтуючи енергосистему навіть під вибухами. Захищати і наш, і народи світу від голоду, сіяти, збирати врожаї попри міни на полях. Захищати репутацію держави на дипломатичній арені, підтримку України, відданість нашій боротьбі з боку міжнародних партнерів. Захищати свідомість людей, їхні очі й вуха від брехні, дезінформації, паніки. Захищати правду. Захищати спроможності держави, захищати зв'язок, інфраструктуру, доправляти надважливі вантажі, евакуйовувати людей, рятувати людей. Захищати життя і здоров'я українців і на передовій, і в цивільному житті. Захищати майбутнє, освіту, знання, дітей і проводити уроки попри все. Захищати культуру, захищати віру, захищати одне одного. Це всі, хто залишається тут, на своїх місцях, усі, хто щодня каже собі: я можу робити більше, я можу допомагати більше. Я можу більше!

Дорогі українці!

Важкі часи зробили нас сильними. А сильні наближають переможні часи. Крок за кроком. Сьогодні, завтра, щодня, щохвилини. Ні планово, ні аварійно ніхто не має й не зможе «відключити» нашу стійкість, витримку, міцність, відвагу. Вони не мають терміну дії, кінцевої дати чи крайньої точки, після якої ми припинили б спротив і боротьбу, окрім однієї – нашої перемоги. Щоденно наближаючи її, ми кажемо: «Будемо боротися стільки, скільки буде потрібно!»

Ми робили це в перші хвилини 24 лютого, робимо всі ці 585 днів і будемо робити це надалі. Ми зупинили навалу значних сил ворожої армії, вистояли й не віддали Київ, Харків, Одесу, Миколаїв, Запоріжжя, Суми та ще сотні-сотні міст і сіл. Виганяємо окупантів. І робимо й будемо робити це надалі. Ставали міцнішими, загартованішими, краще оснащеними й озброєними. І робимо й будемо робити це надалі. Перемогли важку зиму, долаємо ракетні атаки й терор. Робимо й будемо робити це надалі.

Бути захисником – це робити вчинки щодня. Бути захисником України – це бути щодня з Україною. В Україні. Задля України.

Позаду нас – наша історія. Попереду – наша перемога. І вільна країна. Яку ми захищали, захищаємо, захистимо.

Важливо, ким ми були.

Важливо, якими стали і є зараз.

Важливо, ким станемо.

Що запитаємо в самих себе в першу хвилину перемоги. Що згадаємо та скажемо самі собі. І коли досягнемо нашої мети, це буде День наших захисників, захисниць і переможців.

Ми відзначаємо цей день у свято Покрови Пресвятої Богородиці. Народне свято, яке стало державним. Днем захисників і захисниць України. Державне свято, яке стало народним. А коли держава і народ разом – вони завжди перемагають.

Слава всім, хто б'ється й боронить Батьківщину!

Слава нашим захисникам і захисницям!

Слава українському народові!

Слава Україні!

1 жовтня 2023 року.

Актуальне інтерв'ю

ДО ВЕТЕРАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ БУДУТЬ ДОТИЧНИМИ ЧОТИРИ МІЛЬЙОНИ УКРАЇНЦІВ

Інтерв'ю міністра у справах ветеранів Юлії Лапутіної для РБК-Україна про те, як військові інтегруються в цивільне життя і знаходять себе після війни.

Скільки ветеранів буде в Україні після війни

В Мінветеранів функціонує єдиний електронний державний реєстр ветеранів війни. Він включає учасників бойових дій усіх категорій, осіб з інвалідністю внаслідок війни та родини загиблих.

До повномасштабного вторгнення у нашому реєстрі налічувалося більше півмільйона людей. І ми розуміємо, що з моменту широкомасштабного вторгнення сталася масова мобілізація, і прогнозована кількість після перемоги – це приблизно 4 мільйони людей, які будуть дотичні до ветеранської політики.

Ветеран зараз – це в першу чергу учасник бойових дій. Ми у міністерстві надаємо статус добровольцям, а відповідні збройні формування надають статус тим, хто у них служить. Але і окрім ветеранів є їхні родини. Тож політика щодо ветеранів має також передбачати і опікування про їхні родини.

Хто візьме опіку над родинами загиблих ветеранів

Члени родин загиблих також включаються в реєстр. Звісно, їм надається відповідна підтримка. Це одноразова грошова допомога у разі втрати близької людини та інші різні пакети.

Це дуже трагічна подія, коли в родині загинув близький. Але людям все ж потрібно жити далі. Ми зараз формуємо політику таким чином, щоб надавати родинам загиблих не тільки одноразову грошову допомогу, але також допомагати їм інструментами, щоб вони інтегрувалися далі в цивільне життя і могли підтримувати інших членів своїх родин, які живі.

У нас дуже багато прикладів, коли люди переживали цю травму, але потім відновлювались і заради майбутніх поколінь розпочинали власну справу, починали працювати, і це також допомагає потім інтегруватися. Український ветеранський фонд розробив ініціативу, завдяки якій ми підтримуємо грантовими програмами ветеранів-підприємців. У нас є переможці з членів родин загиблих, які підтримують свою родину і надають можливість працювати іншим, тобто залучають інших ветеранів до своєї роботи.

Що відбувається після повернення військових із зони бойових дій

Зараз демобілізуються внаслідок поранення. Після того, як вони пройшли медичне лікування, проходять реабілітацію і одночасно із цим їм оформлюється статус. Якщо це особа з інвалідністю внаслідок війни – то це одна ситуація. Якщо це буде людина комісована з будь-яким діагнозом – вона має також пройти реабілітацію.

Хто відповідає за реабілітацію ветерана

Ми мали багато дискусій з МОЗ, щоб розділити відповідальність за який напрям у реабілітаційному процесі хто буде відповідати. Дійшли до конструктивних рішень і зараз ми в процесі оновлення підходів до реабілітації.

Якщо людина потрапила в реабілітаційний заклад внаслідок лікування в медичному закладі – то це фактично клінічна реабілітація у сфері охорони здоров'я. Проводити будуть її заклади, які існують в системі МОЗ. Коли людина, яка пройшла вже всі «мінздравівські» структури і отримала всю максимальну допомогу і відновлена її працездатність, вона йде у цивільне життя. Але це не означає, що вона не має щорічно пройти психологічний супровід для покращання ментального здоров'я і мати медичний супровід.

Ми хочемо, щоб людина, якій вже відновлена працездатність, щорічно за рахунок держави могла отримати якісні послуги в системі рекреації. Ми зараз будемо виробляти стандарти, щоб людина, яка пройшла війну, могла гідно обслуговуватись в найсучасніших реабілітаційних центрах. Ми хочемо, щоб на рівні із бізнесменами, які купують собі послуги за власний кошт, держава допомагала, щоб у гідному закладі наші ветерани і ветеранки також могли відновлювати своє здоров'я. І у нас тут з МОЗ є повне розуміння.

Як ветерани допомагають своїм побратимам

Ми будемо залучати якомога більше самих ветеранів до психологічної роботи. Наприклад, у Львівському реабілітаційному центрі «Галичина», є також підрозділ, який займається психологічною реабілітацією. Лікарі почали вибирати з тих хлопців, які поранені, хто б, на їхній погляд, потенційно міг бути практичним психологом. Там фантастично працює хлопець-«візочник», який ще у 2014 році зазнав поранення і лікувався у цьому закладі. Його харизма та психологічні якості дозволили виявити потенційні спроможності. Лікарі йому запропонували навчання, він пройшов курс практичної психології.

Я особисто бачила, що максимум людей хоче потрапити саме до нього. Він пройшов це пекло, подолав себе і тепер може допомагати іншим. Це рольова модель, це приклад, це надихає інших. Так само, як наша команда інвіктусів «Фантастичні люди», там не кожен може бути психологом, але вони як рольова модель, приклад подолання себе.

Потрібно в державі створити позитивний соціальний ліфт, щоб залучати ветеранів. Ми, до речі, працюємо над тим, щоб працевлаштовувати на наші посади у міністерстві також людей, які пройшли війну і вже не можуть служити. Ця людина буде мотивована допомогти іншим ветеранам.

Чим можуть займатися ветерани після повернення із зони бойових дій

Ветерани повертаються у цивільне життя і мають отримати цивільну професію, якщо вони її не мали до цього. За статистикою, ветерани не хочуть повертатися на попереднє місце роботи. Багато з них хочуть відкрити власну справу, але для цього необхідні відповідні знання.

Ми зараз створюємо центри ветеранського розвитку в навчальних закладах на рівні області. Спільно з МОН налаштували там перелік швидких курсів, де людина має отримати сертифікат і потім працювати в іншій сфері. А для тих, хто не хоче демобілізуватись, ми також запропонували певні ініціативи. Навіть для людей з ампутаціями, наприклад, нижніх кінцівок – вони можуть бути операторами дронів. Адже в людини є великий досвід бойових дій.

Це також реформа, адже термін "обмежено придатний" не дає змогу людині ані у війську бути, навіть якщо хочеш, ані інтегруватись у цивільне життя. У провідних арміях світу такого немає. Людям, які хочуть служити, можуть знайти відповідно до їх стану здоров'я роботу і службу, вони відчувають себе гідними, тому що продовжують захищати державу.

Інтерв'ю вела Богдана ЛЯСКІВСЬКА.

Форум

У Києві Міністерство у справах ветеранів України за підтримки Програми розвитку ООН та уряду Японії провело ветеранський форум #ЦифраЗахисникам, присвячений актуальній темі розвитку цифрових інструментів і послуг для ветеранів і членів їхніх родин у межах переходу від військової кар'єри до цивільного життя.

ЦИФРОВІ РІШЕННЯ ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ

УЧАСТЬ У ФОРУМІ взяли українські ветерани й ветеранки, представники ІТ-спільноти, радник – уповноважений Президента України з питань безбар'єрності Тетяна Ломакіна, очільники і представники Міністерства у справах ветеранів України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства цифрової трансформації України, народні депутати, представники Ради національної безпеки і оборони України, Пенсійного фонду України та громадських організацій,

Презентовано цифрові продукти, спеціально створені різними відомствами для наших захисників і захисниць. Вони сприятимуть адаптації до повсякденного життя, допоможуть знайти нові можливості та реалізувати свій потенціал.

Міністр у справах ветеранів України Юлія Лапутіна у вітальному слові наголосила, що цифровізація сервісів і послуг для захисників та їхніх родин є вкрай важливою і стоїть у пріоритеті порядку денного міністерства.

«У сучасному світі неможливо бути ефективним без цифрових рішень. Це шлях до безбар'єрного суспільства, щоб ветеран за кілька кроків у своєму смартфоні отримав потрібні йому послуги. Розроблені Мінветеранів цифрові рішення та продукти дозволяють обмін даними між державними реєстрами центральних органів влади, місцевими органами, що значно спрощує надання тієї чи іншої послуги особі – доступно, швидко та без бюрократії. Наразі державна ветеранська політика набуває нового змісту, створюються нові сервіси та програми для ветеранів, тому всі органи влади, ветерани і громадянське суспільство мають бути залучені в цей процес», – наголосила Юлія Лапутіна.

Також міністр презентувала запуск на порталі е-Ветеран (https://eveteran.gov.ua/) електронної послуги з подачі заяви на посаду помічника ветерана, експериментальний проєкт якого поширено на десять регіонів України.

Заступник міністра у справах ветеранів України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Тетяна Калита презентувала цифрові рішення та продукти, які вже доступні на інформаційному порталі е-Ветеран. Вони надають можливість захисникам і захисницям, які повертаються, швидко вибрати усі спроможності для безпроблемної реінтеграції до цивільного життя.

«Це цифрове рішення. Після ідентифікації на порталі людина відповідає на низку певних питань, що дозволяє визначити, які потреби для неї є більш важливими, та зорієнтувати саме по тих послугах, які є характерними для цієї особи. Наприклад, якщо людина проживає в тій чи іншій громаді, вона отримуватиме всі належні послуги з прив'язкою до цієї громади. Це дає можливість людині одразу орієнтуватися, куди звернутися, як отримати послуги максимально швидко», – розповіла Тетяна Калита.

Керівниця групи проєктів ПРООН з демократичного врядування Олена Урсу зазначила, що Програма розвитку ООН в Україні тривалий час співпрацює із Мінветеранів над реалізацією спільних ініціатив. Зокрема, за фінансування уряду Швеції підтримала розробку низки електронних послуг для ветеранів.

«Програма розвитку ООН вважає пріоритетними питання підтримки ветеранів і на їхньому шляху до цивільного життя. ПРООН горда бути партнером міністерства у низці стратегічних ініціатив, які покликані спростити ветеранам цей перехід, максимально використовуючи можливості цифрової трансформації», – сказала вона.

ПРООН в Україні у стратегічному партнерстві із урядом Японії підтримала Мінветеранів у реалізації нової державної ветеранської політики. Зокрема, у формуванні та впровадженні системи переходу ветеранів від військової служби до цивільного життя «Перехід», а саме у частині створення відповідного електронного сервісу на порталі е-Ветеран.

Під час форуму #ЦифраЗахисникам також працювали діалогові майданчики, де учасники мали змогу подискутувати щодо проєктів і програм цифрових можливостей для ветеранів та їхніх родин, обмінятися контактами й напрацюваннями тощо. Зокрема, обговорити інформаційно-комунікаційні системи держави, роль цифрових інструментів у переході від військової служби до цивільного життя, взаємодію міністерств, силових відомств, громадських організацій та ветеранів у цифровому середовищі.

ОБ'ЄДНАНІ ГІДНІСТЮ ЗАРАДИ МАЙБУТНЬОГО

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

З вітальним словом до учасників та гостей звернулися міністр у справах ветеранів України Юлія Лапутіна, заступник керівника Офісу Президента Олексій Кулеба, начальник Дніпропетровської ОВА Сергій Лисак, народний депутат України Тарас Тарасенко, заступниця виконавчого директора Українського ветеранського фонду Карина Дорошенко, керівниця компоненту Громадська безпека і соціальна згуртованість (ПРООН) Федеріка Діспенза.

Присутні хвилиною мовчання вшанували пам'ять полеглих воїнів, які віддали найцінніше – своє життя – за свободу й незалежність України.

«Ветеранська політика – це не тільки про соціальний захист. Це про стійкість громад, про людей, це про обороноспроможність України перед лицем російської орди, – наголосив заступник керівника Офісу Президента Олексій Кулеба. – Держава повинна знайти нові інструменти та підходи, щоб забезпечити якісну соціально-психологічну реабілітацію, реінтеграцію ветеранів в активне суспільне життя, матеріальну допомогу. Забезпечення житлом, розвиток ветеранського бізнесу, створення для ветеранів умов для навчання чи отримання цивільної спеціальності – це неповний перелік викликів, які мусимо подолати якнайшвидше. Адже ми не маємо часу на роздуми, вже сьогодні наші захисники і захисниці, ветерани потребують підтримки, надійного плеча від держави. Тому в цій роботі важлива координація усіх гілок влади, волонтерів, бізнесу та військових – шукати і знаходити шляхи, як реалізовувати державну ветеранську політику».

Очільниця Мінветеранів Юлія Лапутіна висловила вдячність усім українським захисникам і захисницям, які зі зброєю в руках боронять нашу країну на фронті, а також усім нашим міжнародним партнерам за всебічну підтримку України у боротьбі проти російської агресії.

Міністр презентувала учасникам і гостям форуму єдину державну ветеранську політику. Вона включає соціальну та психологічну допомогу, підтримку фахівців з супроводу ветеранів і демобілізованих, забезпечення житлом для ветеранів і членів їхніх сімей, освіту та професійну адаптацію, доступні адмін послуги через ЦНАПи, сприяння у працевлаштуванні та підтримку ветеранського підприємництва, розвиток адаптивних видів спорту.

«Сьогодні ми говорило про нову державну ветеранську політику. У плідній співпраці з українськими міністерствами та відомствами, при всебічній підтримці місцевої влади та бізнесу, міжнародних партнерів, громадськості разом допоможемо нашим захисникам і захисницям гідно повернутися до цивільного життя. Впевнена, що Дніпропетровщина стане флагманом на шляху реалізації нової ветеранскої політики. Адже ветерани – це, в першу чергу, про гідність, про наші цінності», – наголосила Юлія Лапутіна.

«Дніпропетровщина долучилася до пілотного проєкту Мінветеранів із впровадженням в Україні інституту помічника ветерана. Уже понад 100 людей в області забажали працювати на такій посаді. 21 кандидат пройшов співбесіду. Днями вони почали навчання у Центрі ветеранського розвитку при одному з вишів. Після перейдуть до практичної роботи з демобілізованими в громадах», – зазначив начальник Дніпропетровської ОВА Сергій Лисак.

Також під час урочистостей Юлія Лапутіна разом з першим заступником начальника Дніпропетровської ОВА Володимиром Орловим нагородили двох членів команди Національної збірної України на Invictus Games 2023 – представників Дніпропетровщини – Олега Должока та Назара Вознюка. Наші хлопці героїчно здобули медалі для України на міжнародних змаганнях з адаптивних видів спорту у Дюссельдорфі, в яких наша збірна брала участь за підтримки Мінветеранів.

Під час форуму працювали діалогові майданчики, де всі охочі мали змогу подискутувати щодо проєктів і програм можливостей для ветеранів та їхніх родин, обмінятися контактами і напрацюваннями, обговорити можливі зміни до законопроєкту про ветеранський бізнес, отримати юридичні консультації щодо участі в конкурсних програмах Українського ветеранського фонду, який діє при Мінветеранів.

Алгоритм дій

ЯК ОТРИМАТИ ГРАНТ ВІД ДЕРЖАВИ І ВІДКРИТИ ВЛАСНУ СПРАВУ

За результатами дослідження Українського ветеранського фонду, близько 64 % ветеранів і чинних військовослужбовців хотіли б започаткувати власний бізнес, а 34 % вважають, що після завершення служби потребуватимуть допомоги у працевлаштуванні. Один зі шляхів підтримки ветеранів на шляху їхньої реінтеграції та долучення до бізнесової галузі стала грантова програма «Власна Справа» від Міністерства економіки України. Проєкт є частиною урядової програми «єРобота» та дієвою підтримкою мікро- та малого бізнесу.

ПРОЄКТ охоплює 6 грантових програм, зокрема, ветерани зможуть отримати:

– мікрогранти для створення власного бізнесу;

– гранти для розвитку переробного підприємства;

– державне фінансування закладки саду;

– кошти для розвитку тепличного господарства;

– грант на реалізацію стартапу, у тому числі у сфері ІТ;

– кошти на навчання ІТ-спеціальностей.

Отримати гранти можуть як підприємці-початківці, так і люди, які вже мають досвід у бізнесі.

Гранти для ветеранів – окремий напрям діяльності програми «Власна Справа». Гранти доступні для ветеранів та їхніх дружин/чоловіків. Отримане фінансування надасть змогу почати власну справу або розширити бізнес усім, хто має план, необхідні навички та бажання. Навіть якщо таких навичок недостатньо – партнери проєкту допоможуть зорієнтуватися в правилах і підготувати необхідний пакет документів.

Отже, як ветерану взяти участь у програмі? Це можна зробити онлайн, подавши заяву через портал «Дія», та офлайн, звернувшись до найближчого відділення «Ощадбанку».

Процедура подання заяви онлайн триває до 20 хвилин.

На сторінці порталу вказані подальші етапи подання заяв та гранична сума мікрогрантів на створення або розвиток власного бізнесу.

Процедура подачі документів онлайн:

1. Зареєструйтеся або авторизуйтеся в кабінеті громадянина на порталі diia.gov.ua за допомогою електронного підпису.

2. Заповніть онлайн-заяву.

3. Прикріпіть бізнес-план за формою. Бізнес-план має містити детальний опис бізнес-процесів, деталізацію бізнес-ідеї, на що саме ви плануєте використати грантові кошти, які маєте власні джерела надходжень для реалізації проєкту, плани щодо ціноутворення, цільових клієнтів, переваги вашого продукту чи послуг тощо. Якщо ви не впевнені щодо свого бізнес-плану, можете звернутися для консультації та отримати допомогу в написанні бізнес-плану від партнерів програми. Зокрема, це Державний центр зайнятості, Асоціація підприємців – ветеранів АТО, KSE Graduate Business School, Програма реінтеграції ветеранів, IREX, Проєкт USAID «Економічна підтримка України» та ГО «Простір можливостей».

4. Підпишіть електронним підписом та відправте.

Зверніть увагу! Якщо заяву подає дружина або чоловік, то ветеран має погодити її за допомогою свого електронного підпису.

Процедура подачі документів офлайн. Якщо вам потрібна консультація щодо програми, зверніться до найближчого відділення «Ощадбанку» для прийняття заяви щодо отримання гранту для ветеранів і членів їхніх сімей.

Які ваші наступні кроки після подання заяви?

Після схвалення заяви рішення про надання гранту ухвалює Державна служба зайнятості, після того, як заяву перевірить уповноважений банку та розглянуть ваш бізнес-план. У разі отримання гранту ви почнете реалізувати план. Грант виплачується частинами до 250 тисяч гривень.

Чи кожен ветеран може подати заяву про отримання гранту?

Грантова програма створена для учасників бойових дій, осіб з інвалідністю внаслідок війни, а також їхніх дружин або чоловіків.

Грант може отримати ФОП або фізична особа, яка планує відкрити власний бізнес. Однак участь у грантовій програмі неможлива для тих, хто:

– перебувають і ведуть діяльність на окупованій території, в росії або білорусі;

– перебувають під санкціями;

– мають відкриті провадження у справі про банкрутство;

– зареєстровані як кредитні або страхові організації, інвестиційні або недержавні пенсійні фонди, учасники ринку цінних паперів і ломбарди;

– займаються обміном валют, виробництвом або виготовленням зброї, алкоголю чи тютюнових виборів;

– притягнені до кримінальної відповідальності через корупцію;

– мають державну заборгованість.

Як можна використати кошти гранту?

Кошти можна витратити на:

– меблі, обладнання і транспортні засоби для комерційного використання;

– ліцензійне програмне забезпечення (до 50 % коштів);

– сировину, матеріали, товари та послуги, необхідні для реалізації бізнес-плану, а також на тварин або саджанці для створення ферм (до 70 % коштів);

– послуги з маркетингу та реклами (до 10 % коштів);

– оренду нежитлових приміщень (до 25 % коштів);

– оренду обладнання (до 30 % коштів);

– лізинг обладнання, крім власних транспортних засобів (до 50 % коштів);

– придбання франшизи.

Як ветерану погодити заяву, якщо її подає дружина або чоловік?

Якщо заяву подає дружина або чоловік, підписати її мають обидва з подружжя. Для цього обом потрібно скористатися електронним підписом.

Який розмір гранту та умови його отримання?

Розмір гранту може становити:

– до 250 тис. грн – подати заяву можуть лише ветерани. Отримувач гранту повинен створити 1 робоче місце;

– до 500 тис. грн – подати заяву може чоловік або дружина ветерана. Програма покриває до 70 % вартості проєкту, а одержувач гранту має створити 2 робочі місця;

– до 1 млн грн – подати заяву може ветеран, який зареєстрований як ФОП від 3 років. Програма покриває 70 % вартості проєкту. Отримувач гранту має створити 4 робочі місця, два з яких повинні зайняти учасники бойових дій.

Грант виплачується частинами до 250 тис. гривень.

Чи виникають зобов'язання перед державою в разі отримання гранту?

Якщо ви отримали грант, то маєте:

– створити кількість робочих місць, що відповідає розміру гранту;

– провадити діяльність не менше як 3 роки;

– сплачувати податки.

Важливо: робочі місця потрібно створити протягом 6 місяців з моменту отримання коштів і підписати з працівниками контракт мінімум на 2 роки.

Крім того, учасник проєкту має повернути суму отриманого гранту, лише якщо не виконає зобов'язання перед державою, тобто не створить робочих місць відповідно до суми гранту.

Підготувала Леся МЕДВЕДЕНКО, АрміяInform.

В організаціях УСВА

СОЛІДНУ РІЧНИЦЮ ВІДЗНАЧАЮТЬ «АФГАНЦІ» ШЕПЕТІВКИ

14 жовтня Шепетівська спілка ветеранів Афганістану відзначила 37-річчя з дня створення організації.

З ШЕПЕТІВЩИНИ було відправлено до Афганістану понад 300 молодих чоловіків, здебільшого, солдат строкової служби. Ті, хто залишився в живих, об'єдналися свого часу задля загиблих побратимів, їхніх сімей та взяли на себе місію виховувати у молоді любов до Батьківщини.

У Шепетівці та Шепетівському районі на Хмельниччині така організація під назвою «ВПО «Інтернаціоналіст» була створена восени 1986 року. Згодом організація шепетівських «афганців» стала називатись Шепетівською міжрайонною Спілкою ветеранів Афганістану, до якої пізніше приєднались колишні солдати та офіцери, які брали участь у бойових діях на території інших держав.

У Шепетівці та населених пунктах району ветерани Афганістану вже понад три десятиліття постійно займаються усім спектром питань соціального захисту ветеранів війни і сімей загиблих, військово-патріотичним вихованням української молоді, увічнюють пам'ять полеглих бойових побратимів. Багато років незмінним очільником спіл-ки є Валерій Окорський.

Воїни-інтернаціоналісти добре знають ціну війни і тому з перших днів повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України беруть активну участь у наближенні перемоги нашої країни. Зокрема йдеться про волонтерську працю. Неодноразово на теренах Шепетівщини спілка оголошувала благодійні збори для придбання необхідного обладнання для захисників України, також ветерани долучаються до збору продуктів для військових-земляків, підтримують поранених бійців, які проходять лікування та реабілітацію.

Триває тісна співпраця із переселенцями. Для дорослих і дітей провели спортивно-виховний захід на Голубих озерах із молодіжним крилом храму святих мучениць Віри, Надії, Любові та матері їх Софії.

На території Шепетівської громади у тісній співпраці з органами місцевої влади члени спілки організовують різноманітні просвітницькі та виховні заходи та залучають молодь. Воїни-інтернаціоналісти вже багато років дбають про Сквер пам'яті учасників бойових дій, де зведено пам'ятник їхнім побратимам «Чорний тюльпан». Цієї осені вони висадили там нові дерева. Подробніше про це – на 8-й сторінці.

Соціальний захист

ВІЙСЬКОВОГО ПЕНСІОНЕРА ПРИЗВАЛИ ПО МОБІЛІЗАЦІЇ

Якою буде його пенсія після звільнення

Чимало колишніх військовослужбовців, котрі вже мали пенсію за вислугою років, після 24 лютого минулого року за покликом серця пішли до територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки. Мобілізовані до лав Збройних Сил України, вони разом зі своїми побратимами боронять Батьківщину від ворога. Якою буде їхня пенсія після звільнення? Чи будуть до вислуги років додавати час перебування в ЗСУ під час війни? Про це кореспондент АрміяInform Володимир Поліщук поспілкувався з головною юристкою Лівобережного київського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Ларисою Вербіло.

– Якими нормативними документами регламентується порядок нарахування пенсії військовослужбовцям, зокрема призваним до лав Сил оборони по мобілізації?

– Головним нормативним документом, що регламентує порядок призначення пенсії військовослужбовцям, є Закон України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених із військової служби, та деяких інших осіб». До нормативної бази з цього питання входять також Закони України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», низка постанов Кабінету Міністрів України про виплати пенсії окремим категоріям громадян, підвищення соціального захисту вразливих верств населення, індексацію пенсій тощо.

– Чи додається вислуга років у період військової служби під час воєнного стану до вже наявної вислуги? Якщо так, то коли можна перерахувати пенсію за вислугою років?

– Зауважу, якщо військового пенсіонера повторно прийнято на військову службу під час мобілізації, за призовом в особливий період як резервіста або за контрактом під час дії особливого періоду на строк до його закінчення або до дня звільнення, виплата його пенсії не припиняється.

Тобто разом із грошовим забезпеченням як військовослужбовець ЗСУ він продовжує отримувати нараховану йому раніше довічну пенсію за вислугу років.

Після звільнення зі служби особі, яка на момент призову вже отримувала «військову» пенсію, буде зроблено перерахунок з урахуванням вислуги під час воєнного стану та розміру грошового забезпечення.

– Які документи слід надати до Пенсійного фонду для перерахунку пенсії?

– Для перерахунку пенсії уповноважений орган міністерства або відомства, з якого військовослужбовець звільнився зі служби, надає грошовий атестат, довідку про додаткові види грошового забезпечення, розрахунок вислуги років військовослужбовця.

Зазвичай розмір пенсії, який нарахують звільненому вдруге військовослужбовцю, стає більшим. Утім, може статися і навпаки – коли до війни він отримував більше, ніж після служби у надскладних і небезпечних умовах війни.

– Як це?

– Уявімо таку ситуацію: військовослужбовець ЗСУ або іншого збройного формування чи силового відомства, наприклад МВС, був на керівній посаді. Тож відповідно до свого звання, вислуги і, головне, посадового окладу йому було призначено доволі велику пенсію.

Але під час мобілізації він потрапив у підрозділ на посаду звичайного стрільця. Тому, відповідно, при звільненні, навіть за умов збільшення вислуги років, його пенсія може стати меншою.

Серед моїх знайомих є колишній полковник міліції, начальник одного з управлінь МВС, який зараз служить по мобілізації звичайним командиром відділення. Якщо під час нарахування пенсії будуть брати його теперішню посаду, то виплата, звісно, стане меншою на кілька тисяч гривень.

– Парадокс. Як діяти у цій ситуації?

– Насправді нічого парадоксального і страшного у цій ситуації немає. Просто слід бути уважним і пам'ятати, що згідно з пунктом 1.5. Порядку подання та оформлення документів для перерахунку пенсій, затвердженого постановою правління Пенсійного фонду України від 25 листопада 2005 року № 22-1, кожна людина може подавати заяву про переведення з одного виду пенсії на інший. У нашому випадку, щоб не зменшився розмір пенсії, треба звернутися по пораду до юристів системи безоплатної правової допомоги (БПД) або до фахівців Пенсійного фонду, які після певних прорахунків порадять – залишатися на старій пенсії чи оформляти нову.

– Як рахується під час воєнного стану період проходження служби в ЗС України під час виконання завдань в районі бойових дій (місяць за три)?

– Відповідно до статті 5 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» учасниками бойових дій є особи, які брали участь у виконанні бойових завдань щодо захисту Батьківщини у складі військових підрозділів, з'єднань, об'єднань всіх видів і родів військ Збройних Сил діючої армії (флоту), у партизанських загонах і підпіллі та інших формуваннях як у воєнний, так і в мирний час.

За Законом «Про загальнообов'язкове пенсійне страхування» вони мають право на дострокову пенсію за віком після досягнення чоловіками 55 років за наявності страхового стажу не менш як 25 років, жінками – 50 років за наявності страхового стажу не менш як 20 років.

Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України «Про порядок обчислення вислуги років, призначення та виплати пенсій і грошової допомоги особам, які мають право на пенсію відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», крім військовослужбовців строкової служби і членів їхніх сімей та прирівняних до них осіб» до вислуги років для призначення пенсій учасникам бойових дій зараховується на пільгових умовах один місяць служби за три місяці.

У випадку, коли органи Пенсійного фонду відмовляють у зарахуванні страхового стажу на пільгових умовах, радимо звертатися до нас – до системи БПД.

Юрист системи БПД на Прикарпатті допоміг військовослужбовцю з перерахунком пенсії

Геннадій – військовослужбовець, який отримує військову пенсію. Після надання йому нової довідки від Івано-Франківського обласного територіального центру комплектування та соціальної підтримки про розмір грошового забезпечення чоловік звернувся до Головного управління Пенсійного фонду України в Івано-Франківській області для перерахунку пенсії. Однак Пенсійний фонд відмовив Геннадію у проведенні такого перерахунку.

Із зазначеною позицією Пенсійного фонду чоловік не погодився й вирішив оскаржити рішення про відмову в перерахунку пенсії в суді. По допомогу він звернувся до системи безоплатної правової допомоги.

Під час вивчення матеріалів справи з'ясувалося, що Пенсійний фонд протиправно відмовив у проведенні перерахунку, оскільки у Геннадія виникло право на перерахунок та виплату пенсії з урахуванням щомісячних додаткових видів грошового забезпечення.

Юрист Калуського бюро правової допомоги розповів про необхідні кроки для здійснення перерахунку пенсії та допоміг написати позовну заяву до суду. У результаті суд повністю задовольнив позов Геннадія до Головного управління Пенсійного фонду України в Івано-Франківській області. Рішення суду набрало законної сили. чоловіку здійснено перерахунок пенсії, він отримує більше пенсійне забезпечення.

Ця справа в Єдиному державному реєстрі судових рішень: № 300/7228/21.

– Чи є законодавче обмеження максимального розміру пенсії для військовослужбовців?

– Пенсійне забезпечення військовослужбовців регулюється Законом України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб».

Максимальний розмір пенсії, обчислений відповідно до цієї статті, не повинен перевищувати 70 процентів відповідних сум грошового забезпечення. Утім, цим самим нормативно-правовим актом встановлено обмеження для військової пенсії в розмірі 10 прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб. Таким чином, Пенсійний фонд України навіть при нарахуванні військовому пенсіонеру пенсії в розмірі, що перевищує 20930 гривень, виплачує лише цю суму.

Щоправда, існує судова практика щодо зняття цього обмеження. Конституційний Суд України у своєму рішенні № 7-рп/2016 від 20 грудня 2016 року визнав положення закону щодо обмеження максимального розміру пенсії військових неконституційними. Тож декому вдається у судовому порядку збільшити собі розмір пенсії.

– Сподіватимемося, що всі, хто захищає нашу країну від російського агресора, під час звільнення з лав ЗСУ за віком дістануть гідне пенсійне забезпечення.

У затвердженому урядом проєкті Державного бюджету України на 2024 рік Мінветеранів передбачило 5,2 млрд гривень на придбання житла для ветеранів та їхніх родин. У разі підтримки його парламентом, міністерство розраховує наступного року закрити потребу в житлі за чотирма бюджетними програмами.

ЖИТЛО ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ

ПРО ЦЕ ПОВІДОМИВ перший заступник міністра у справах ветеранів України Олександр Порхун під час ефіру на національному телемарафоні «Єдині новини». Йдеться про ветеранів війни, які захищали незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, брали участь в бойових діях на території інших держав, Революції Гідності, та членів сімей загиблих (померлих) з числа таких ветеранів (постанови КМУ № 719, № 280, № 214, № 206).

Олександр Порхун нагадав, що цьогоріч Мінветеранів вже завершило розподіл субвенцій на виплату грошової компенсації для придбання житла за чотирма бюджетними програмами в обсязі 5,5 мільярдів гривень, які передбачені на 2023 рік. Відтак, компенсацію за житло цьогоріч отримають майже 2500 осіб від загальної потреби у 5000 станом на поточний рік.

«Силами Міністерства у справах ветеранів було проведено величезну роботу для розподілу 5,5 мільярдів гривень субвенцій для придбання житла. Вже 700 осіб отримали кошти на свої особисті рахунки, а 13 з них вже придбали житло. Якщо парламент ухвалить держбюджет на 2024 рік із закладеними нами коштами, то розраховуємо наступного року закрити потребу в житлі за чотирма бюджетними програмами», – розповів перший заступник міністра.

Після розподілу субвенцій з державного бюджету в місцеві бюджети відповідно до поданих потреб виплата грошової компенсації за житло здійснюється отримувачам на спеціальні рахунки. Після отримання коштів особи можуть придбати житлові приміщення, які вони попередньо обрали самостійно.

«Це цільові кошти, на які можна придбати лише житло. Після придбання особа має його приватизувати. Надалі органи місцевого самоврядування звітують нам, що така особа вже не потребує житла. За рішенням уряду з 2022 року цією субвенцією можна скористатися по всій території України за місцем реєстрації. Термін реалізації коштів для придбання житла – півроку після скасування воєнного стану», – повідомив Олександр Порхун.

ЯК ОТРИМАТИ БЕЗОПЛАТНІ ЛІКИ

Нині чимало українських воїнів проходять лікування та реабілітацію після поранень у шпиталях і реабілітаційних закладах. Тож важливо створити належні умови для якісної реінтеграції у суспільство захисників і захисниць. Зокрема, забезпечити отримання військовослужбовцями та ветеранами медичних послуг і лікарських засобів.

РАЗОМ з Національною службою здоров'я України Мінветеранів роз'яснює ветеранам і ветеранкам, які є шляхи отримання ліків безоплатно.

Зокрема, для лікування та профілактики хронічних захворювань захисники та захисниці можуть безоплатно або з невеликою доплатою отримати медикаменти за програмою «Доступні ліки». На сьогодні у програмі 515 препаратів при серцево-судинних захворюваннях (зокрема, для профілактики інсультів та інфарктів), діабету I та II типу, нецукрового діабету, хронічного обструктивного захворювання легень, розладів психіки та поведінки, епілепсії, хвороби Паркінсона, а також знеболювальні для паліативних хворих та імуносупресанти.

Як ветерану отримати лікарські засоби за програмою «Доступні ліки»? Для цього потрібен електронний рецепт від сімейного або особистого лікаря. Медикаменти можна забрати в аптеках, які мають договір із Національною службою здоров'я та позначені спеціальною наліпкою з логотипом НСЗУ.

Важливо, що централізовані державні закупівлі передбачають закупівлю певних лікарських засобів за державні кошти. Зокрема, це препарати для лікування онкологічних захворювань, серцево-судинних і судинно-мозкових захворювань, туберкульозу, розладів психіки та поведінки й багато інших.

Окрім того, пацієнтам на стаціонарному та амбулаторному лікуванні надаються препарати з Національного переліку основних лікарських засобів. Сюди входять ліки при серцевій недостатності, проти туберкульозу, гепатитів, хвороби Паркінсона, гормони та антигормони, інсуліни, протисудомні тощо.

Медзаклади зобов'язані закуповувати ці ліки самостійно та покривати ними потреби пацієнтів на 100%. Перевірити наявність ліків можна на сайтах місцевих органів влади та на інформаційних стендах лікарень, де інформація має оновлюватися щотижня. Перевірити, чи входять ліки в Нацперелік, можна за допомогою сервісу «Ліки контроль».

Крім того, існують місцеві програми, які забезпечують місцевих ветеранів і ветеранок безоплатними ліками. Їхня вартість відшкодовується з бюджетів об'єднаних територіальних громад. Найчастіше це препарати для важкохворих і пацієнтів із рідкісними захворюваннями. Щоб отримати медикаменти за цією програмою, варто звернутися до органів місцевого самоврядування.

Важливо – якщо вас змушують купувати ліки, які мають бути в наявності в лікарні, негайно телефонуйте на гарячу лінію НСЗУ 16-77.

Леся МЕДВЕДЕНКО, АрміяInform.

Воїни-«афганці» — українській армії

ВАЖЛИВА МІСІЯ ЗА СПРИЯННЯ УСВА

Того дня в одній із військових частин було свято. Це якщо не враховувати сигнал повітряної тривоги.

ЩОПРАВДА, загроза тривала не більше півгодини. Мабуть, хижі крила смерті полетіли шукати здобич у іншому місці. Тож, користуючись нагодою, на запрошення військового керівництва, гурт волонтерів-митців почав підготовку імпровізованої сцени та апаратури до концерту.

На гостину до захисників за сприяння УСВА приїхали відомі в Україні та за її межами майстри пісень і музики: композитор, виконавець та аранжувальник пісень, Заслужений діяч мистецтв України Юрій Васильківський; Заслужена артистка України, солістка Національної філармонії та ансамблю Збройних Сил України Ярослава Руденко; дипломантка міжнародних конкурсів вокального мистецтва Наталія Савченко; молода виконавиця пісень, володарка чарівного голосу, волонтерка з 2016 року Юлія Прокопчик; ведучий концерту, майстер художнього слова, актор Богдан Трибой.

Для захисників звучала музика й линули пісні. Незважаючи на осінню прохолоду та бажання неба пролитися на землю дощем, було жарко!

Досвідчені артисти відразу встановили контакт із аудиторією. Практично кожен виступ на сцені був підтриманий глядачами, які виходили до виконавців. Єднання армії і народу в дії! Моральний та психологічний стан військовиків на висоті! А це одна із головних складових перемоги на полі бою. І поле бою попереду ще не одне. І буде Перемога!

Євген ШВАБ,
фото автора.

Наше здоров'я

ОСТЕОІНТЕГРАЦІЙНЕ ПРОТЕЗУВАННЯ: ПЛЮСИ ТА МІНУСИ

В Україні набуває поширення інноваційний метод забезпечення пацієнтів з ампутацією нижніх кінцівок – остеоінтеграційний. Він включає імплантацію внутрішньокісткового імплантату, який забезпечує фіксацію компонентів протеза. Внутрішня частина називається ендопротезом, а зовнішня частина – екзопротезом. Такий метод пропонується ветеранам війни, які втратили кінцівки і потребують протезування.

Про плюси та мінуси цього методу кореспондент АрміяInform Олександр Теревенко спілкувався зі старшим ординатором відділення реабілітації пацієнтів з ампутованими кінцівками одного з військових госпіталів Ольгою Щеглюк, яка тривалий час переймається цією темою.

– Вживлення в кістку імпланту, до якого згодом кріплять штучну кінцівку, дозволяє людям з «високою» ампутацією ніг краще ходити, пересуватися по нерівній місцевості та природно відчувати поверхню. Але…

– Ви дуже вірно кажете «але». Річ у тім, що у світі в такий метод протезовано всього дві тисячі пацієнтів. Не хотілося б ставити під сумнів цей метод, але про застереження мають знати майбутні пацієнти, зокрема ветерани війни, які готуються до протезування. Особисто в мене таких пацієнтів не було, але під час навчання за кордоном та спілкування з іноземними фахівцями розумію, що методика неоднозначна. Остеоінтеграція – це не метод вибору на первинне протезування. Попри певні відчутні переваги, він має дуже обмежене застосування. У Великій Британії, Канаді та США тривалий час військовим із відповідними травмами (після Іраку та Афганістану) заборонялося робити такі операції за державною програмою медичних гарантій. Лише кілька років тому їх таки дозволили, втім, зі значними обмеженнями щодо того, хто може претендувати на таке втручання.

В Україні перші протези методом остеоінтеграції поставили навесні цього року у Львові трьом пацієнтам. Це відбулося у Національному реабілітаційному центрі «Незламні», що функціонує у складі Першого медоб'єднання Львова. Для того, щоб робити якісь висновки, потрібен час.

Ветеранам з ампутованими кінцівками потрібно бути дуже обережним, коли хтось пропонуватиме цей метод протезування. Не варто ухвалювати рішення відразу, необхідно більше дізнатися про нього – про ризики, ускладнення, показання і чи дійсно ви є тим самим кандидатом для остеоінтерації. Так, у дослідженнях, наприклад, ризик інфекції досить низький. Проте зважте на те, що в усіх пацієнтів з мінно-вибуховими пораненнями (основна причина ампутацій) уже підвищений ризик інфікування. Плюс просто височезний рівень антибіотикорезистентності, який зараз маємо. А віддалені наслідки та ризики ще до кінця не вивчені, бо методика досить молода, а пацієнтів з остеоінтеграцією, повторюсь, всьо-го дві тисячі у всьому світі.

У США, наприклад, лише один протез отримав сертифікат FDI (Управління з санітарного нагляду за якістю харчових продуктів та медикаментів) – OPRA. Професор Бренмарк разом із колегами відстежував стан 51 пацієнта з імплантами за системою OPRA. Висновки не надто втішні. 55% пацієнтів мали одну або більше поверхневих інфекцій протягом періоду дослідження. Глибокі інфекції розвинулись у 8% пацієнтів. В одному випадку довелося виймати імплант.

– Тобто, людина з ампутованою кінцівкою, яка бажає отримати остеоінтеграційний протез, має пройти певні обстеження?

– Не просто певні, а дуже ретельні. По-перше, метод остеоінтеграції протипоказаний пацієнтам віком старше 65 років, або кому не виповнилося ще 22 роки. По-друге, категорично не можна застосовувати цей метод, коли у людини остеопороз – системне захворювання скелета, яке характеризується зниженням кісткової маси в одиниці об'єму та порушенням мікроархітектури кісткової тканини. Тобто існує підвищення крихкості кісток і високий ризик їх переломів. Кістка, в яку має бути вживлений металевий стрижень, повинна бути в ідеальному стані.

Має значення і вага пацієнта. Якщо у кандидата на протезування понад 100 кілограмів, потрібно схуднути і не набирати вагу. Важкі захворювання периферичних судин, проблеми шкіри на ампутованій кінцівці та цукровий діабет з ускладненням теж унеможливлюють протезування методом остеоінтеграції. Крім того, коли очікується, що пацієнт не зможе дотримуватись інструкцій з догляду за кінцівкою з протезом і реабілітації, то це теж ставить під сумнів такий метод протезування.

Якщо навіть такого пацієнта запротезують, ми не знаємо, що з ним може відбутися за два-три роки. Хоча дослідження доводять, що ризик інфекцій глибоких і поверхневих невисокий, але знову ж таки, всі пацієнти, навіть які в Україні були запротезовані, мають мінно-вибухові поранення. І результат відповідно буде відрізнятися від звичних поранень, коли ампутація є плановою або внаслідок ДТП, тому що механізм вибухової хвилі має свої особливості. І ризик інфекційних ускладнень, насамперед у цих пацієнтів, високий, плюс ризик перелому.

Дуже важко спрогнозувати, в якому стані буде кістка з імплантом через десять-п'ятнадцять років і чи зможе вона витримувати навантаження під час ходьби. Ризик досить високий. Закордонний досвід говорить, що навіть протягом двох-п'яти років у пацієнтів траплялися переломи і проблеми з металевим стрижнем. Я бачу, як активно ця методика розвивається, і дуже не хотілося б, щоб українські військові стали таким собі полем для дослідження.

– Чи дозволяє остеоінтеграційний протез займатися спортом?

– Реабілітація через спорт для військовослужбовців дуже важлива, але багатьма рухливими та силовими видами займатися неможливо, все через ризики травмуватись. Біг, катання на лижах, пауерліфтинг та інші протипоказані, адже велика вірогідність падіння, а відтак можливий перелом кістки або пошкодження навіть самого стрижня.

– Ми з вами торкнулися ризиків і деяких недоліків остеоінтеграційного протезування. Але ж є й позитивні моменти.

– Безумовно. Якби їх не було, то не існував би цей метод. Остеоінтегрований протез покращує мобільність, пропріоцепцію – можливість сприйняття власного тіла відповідно до його положення в просторі, положень голови, тулуба і кінцівок відносно одне до одного, а також їхніх змін при рухах, разом із відчуттям тяжкості, напруги, сили і швидкості. Пацієнти мають кращий фізичний контроль над своєю кінцівкою та протезом порівняно з тими, хто використовує традиційний протез із приймальною гільзою. Прямий зв'язок між протезом і власною кісткою пацієнта забезпечує чудову стабільність, міцність і передачу енергії.

Остеоінтегрований протез кінцівки усуває загальні проблеми, пов'язані з приймальними гільзами, це пітливість, невралгія, подразнення шкіри, виразки. Але, вкотре повторюю, остеоінтеграційному протезуванню має передувати ретельне обстеження організму та психологічна готовність самого пацієнта до такого методу.

РОЗШИРЕНО МОЖЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПРОГРАМИ

За ініціативи Міністерства соціальної політики розширено можливості державної програми протезування для учасників бойових дій. У першу чергу, йдеться про можливість отримати протез підвищеної функціональності без здійснення первинного протезування механічним протезом. Відповідні зміни до постанови №518 були схвалені під час засідання уряду.

ПРОТЕЗИ підвищеної функціональності виготовлені під індивідуальні потреби людини, вони мають кращі антропологічні, ергономічні та косметичні характеристики. Такі протези допомагають учасникам бойових дій виконувати фізичну роботу з підвищеними навантаженнями та вести активний спосіб життя.

«Наша мета – дати людині, якій потрібне протезування, можливості для того, щоб вона якнайшвидше пройшла процес реабілітації і відновила свою функціональність. А також була повноцінно включена в соціальне життя, реалізовувала себе та була економічно самостійною. Як показує реальність, з протезом можна їздити на авто, займатися спортом, підійматися в гори і робити багато інших звичних речей. Тож ми зі сторони держави робимо усе, аби якісний протез був доступний тим, хто його потребує», – зазначила міністерка соцполітики Оксана Жолнович.

Серед ключових змін постанови те, що учасники бойових дій зможуть отримувати протези підвищеної функціональності за новітніми технологіями при ампутаціях верхніх кінцівок без необхідності проведення первинного протезування механічним протезом. Головною умовою стане наявність відповідних показань, підтверджених довідкою лікарсько-консультативної комісії або рішенням військово-лікарської комісії.

Нагадаємо: протезування в Україні безоплатне. Тобто всі пацієнти, які потребують протезів, можуть отримати їх за кошти державного бюджету за наявності відповідного призначення.

Для отримання протезу пацієнту варто подати документи через соцпрацівника у лікарні, у ЦНАПІ чи органі соцзахисту або ж онлайн через електронний кабінет особи з інвалідністю.

Після отримання призначення пацієнт має звернутись до протезного підприємства з офіційною заявкою, після чого розпочинається виготовлення протезу.

Наша історія

ДОВГИЙ ШЛЯХ З АФГАНСЬКОГО ПОЛОНУ І БЕЗВІСТІ

1993 рік. Події, матеріали та документи

(Продовження. Початок у № 7-8).

ПРЕЗИДЕНТ України Кравчук Л. М. направив звернення Президенту Ісламської Держави Афганістан Б. Раббані щодо проблеми військовополонених.

Повернено на батьківщину, до Маріуполя Донецької області, військовополоненого Назарова В. В. З ним проведено комплекс реабілітаційних заходів (медичне обстеження, лікування, відпочинок, матеріальна допомога, працевлаштування).

Проведено переговори з афганською делегацією, що супроводжувала Назарова В. і Вилку Л., які повернулися з полону.

Прем'єр-міністр України Кучма Л. Д. запросив на засідання Кабінету Міністрів України керівників та активістів УСВА, які внесли низку пропозицій до програми ліквідації наслідків афганської війни в Україні. За підсумками засідання прийнято постанову Кабінету Міністрів України № 238, в якій окремим пунктом виділено питання щодо військовополонених і безвісти зниклих.

28 квітня 1993 року на Раді глав урядів СНД прийнято «Угоду про спільну діяльність з розшуку та звільнення громадян колишнього Союзу РСР, які потрапили в полон і зникли безвісти під час війни в Афганістані та військових конфліктів в інших країнах», у розробці якої з української сторони активну участь брали УСВА та Комітет ветеранів при Президентові України. Від України Угоду підписав Прем'єр-міністр України Кучма Л. Д.

Ухвалено постанову Кабінету Міністрів України від 5 червня 1993 року № 418 «Про призначення повноважного представника України до складу спільної робочої групи СНД з проблем полонених і безвісти зниклих». Представником України призначено Аблазова В. І.

Делегація України взяла участь у Женевській конференції із захисту жертв війни (29.08 – 3.09.1993 р.) та у міжнародній конференції з проблем військовополонених і безвісти зниклих (вересень 1993 р.).

Координаційна рада Комітету у справах воїнів-інтернаціоналістів при Раді глав урядів держав – учасниць СНД обговорила хід реалізації програми розшуку та повернення на батьківщину військовополонених і безвісти зниклих (жовтень 1993 р.).

Відповідно до домовленостей, досягнутих у ході переговорів Президента України Кравчука Л. М. з Президентом Ісламської Республіки Іран Хашемі Рафсанджані 25-26 квітня 1992 року, за розпорядженням Президента України від 27.08.1993 р. у період з 4 по 18 листопада 1993 р. в Ірані працювала спеціальна місія Ук-раїни з питань військовополонених і безвісти зниклих.

ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Про моральну та матеріальну підтримку колишніх військовослужбовців, які повернулися з полону в Республіці Афганістан

З метою соціальної адаптації, моральної та матеріальної підтримки колишніх військовослужбовців, які перебували у полоні в Республіці Афганістан та повернулися на Батьківщину, Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Підтвердити, що колишні військовослужбовці, які перебували в полоні в Республіці Афганістан, не вчинили злочинів під час служби та в полоні і повернулися на Батьківщину, користуються пільгами, встановленими для військовослужбовців, які проходили військову службу на території цієї республіки.

Комітету ветеранів війни в Афганістані та військових конфліктів в інших зарубіжних країнах при Президентові України забезпечити прийом зазначених колишніх військовослужбовців, їхнє повне медичне обстеження та працевлаштування.

2. Міністерству оборони виплачувати колишнім військовослужбовцям, зазначеним у п.1 цієї постанови, протягом першого місяця після їх повернення одноразову грошову компенсацію у розмірі 24 мінімальних заробітних плат на час виплати компенсації.

Крім того, виплачувати їм щомісяця протягом року після повернення по одній мінімальній заробітній платі.

3. Колишнім військовослужбовцям, зазначеним у пункті 1 цієї постанови, час перебування у полоні зараховується до загального трудового стажу, необхідного для призначення пенсії, за довідками відповідних органів.

4. Міністерству оборони забезпечити фінансування заходів, передбачених цією постановою.

Виконуючий обов'язки Прем'єр-міністра України Ю. ЗВЯГІЛЬСЬКИЙ.
Міністр Кабінету Міністрів І. ДОЦЕНКО.

4 листопада 1993 року, № 898, м. Київ.

ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Про сприяння діяльності Української Спілки ветеранів Афганістану

З метою створення відповідних умов для активної участі ветеранів війни в Афганістані та військових конфліктів в інших зарубіжних країнах у суспільному виробництві, сприяння благодійній та гуманній діяльності Української Спілки ветеранів Афганістану Кабінет Міністрів України **постановляє:**

...9. Міністерству закордонних справ, Міністерству оборони, Міністерству внутрішніх справ, Службі безпеки розробити та реалізувати систему заходів для вирішення проблеми громадян України, які потрапили в полон та зникли безвісти в Афганістані.

Міністерству фінансів забезпечити фінансування цих заходів.

Міністерству оборони спільно з Комітетом ветеранів війни в Афганістані та військових конфліктів в інших зарубіжних країнах при Президентові України внести Кабінету Міністрів України пропозиції щодо розмірів грошової компенсації військовослужбовцям, які повернулися з полону, та порядок їх виплати.

Прем'єр-міністр України Л. КУЧМА.
Міністр Кабінету Міністрів України О. ЛОБОВ.

2 квітня 1993 р., № 238, м. Київ.

УГОДА

про спільну діяльність з розшуку та звільнення громадян колишнього Союзу РСР, які потрапили в полон і зникли безвісти під час війни в Афганістані та військових конфліктів в інших країнах

Уряди держав-учасниць цієї Угоди, далі – Сторони, будучи глибоко стурбовані долею колишніх радянських військовослужбовців, які перебувають у полоні в Афганістані та інших державах внаслідок збройних конфліктів, що там відбувалися, усвідомлюючи свою відповідальність за життя, здоров'я та гідність цих людей, виходячи з положень Женевських конвенцій 1949 про захист жертв війни та інших норм міжнародного гуманітарного права, беручи до уваги, що Сторони підтвердили свої зобов'язання щодо необхідності здійснення заходів, що сприяють розшуку та звільненню військовополонених, зазначених у Положенні про Комітет у справах воїнів-інтернаціоналістів при Раді глав урядів Співдружності від 13 березня 1992 року, погодилися про наступне:

Стаття 1. Сторони будуть співпрацювати з метою вжиття необхідних заходів, спрямованих на розшук осіб, які зникли безвісти в Афганістані та інших країнах під час військових конфліктів.

Стаття 2. Для розшуку та повернення військовополонених, незалежно від їх національної приналежності та громадянства, сторони будуть використовувати дипломатичні та інші канали при контактах з Афганістаном та іншими зарубіжними державами, а також свою участь у міжнародних міжурядових і неурядових організаціях та конференціях.

Стаття 3. Сторони вживають заходів щодо вироблення та згоди конкретних спільних заходів, спрямованих на розшук і звільнення військовополонених, включаючи обмін інформацією про контакти із зарубіжними державами та міжнародними організаціями.

Стаття 4. Сторони для виконання цієї Угоди утворюють спільну робочу групу зі своїх повноважних представників і представника Комітету у справах воїнів-інтернаціоналістів при Раді глав урядів Співдружності.

Стаття 5. Сторони розробляють через своїх повноважних представників та спільно з Комітетом у справах воїнів-інтернаціоналістів при Раді глав урядів Співдружності вживуть узгоджених заходів державної моральної та матеріальної підтримки осіб, звільнених з полону, а також щодо спільного фінансування роботи з розшуку та звільнення тих, хто перебуває у полоні.

Стаття 6. Сторони доручають Комітету у справах воїнів-інтернаціоналістів при Раді глав урядів та Головному командуванню Об'єднаними Збройними Силами держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав створити єдиний перелік країн і періодів бойових дій військових формувань колишнього Союзу РСР у них.

Стаття 7. Будь-яка суперечка між Сторонами щодо тлумачення або застосування цієї Угоди передається на прохання однієї з них на розгляд погоджувальної комісії, що призначається за погодженням Сторін.

Стаття 8. Угода набирає чинності з моменту її підписання.

Вчинено в місті Мінську 28 квітня 1993 року в одному справжньому екземплярі російською мовою. Справжній екземпляр зберігається в архіві уряду Республіки Білорусь, який направить державам, які підписали цю Угоду, її завірену копію.

Угоду підписали уряди: Вірменії, Республіки Білорусь, Республіки Казахстан, Республіки Киргизстан, Республіки Молдова, Азербайджанської Республіки, Російської Федерації, Республіки Таджикистан, Туркменії, Республіки Грузія.

За уряд України Угоду підписав Прем'єр-міністр України Леонід Кучма.

ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Про призначення повноважного представника України у спільній робочій групі повноважних представників з розшуку та звільнення громадян колишнього Союзу РСР, які потрапили в полон і зникли безвісти у період війни в Афганістані та військових конфліктів в інших зарубіжних країнах

Відповідно до статті 4 Угоди про спільну діяльність з розшуку та звільнення громадян колишнього Союзу РСР, які потрапили в полон і зникли безвісти в період війни в Афганістані та військових конфліктів в інших країнах, підписаної 28 квітня 1993 року в Мінську,

Кабінет Міністрів України **постановляє:**

Погодитись з пропозицією Комітету ветеранів війни в Афганістані та військових конфліктів в інших зарубіжних країнах при Президентові України про призначення повноважним представником України у спільній робочій групі повноважних представників з розшуку та звільнення громадян колишнього Союзу РСР, які потрапили в полон та зникли безвісти у період війни в Афганістані та військових конфліктів в інших країнах, Аблазова Валерія Івановича – керівника Міжвідомчої робочої групи зазначеного Комітету.

Прем'єр-міністр України Л. КУЧМА.
Міністр Кабінету Міністрів України В. ПУСТОВОЙТЕНКО.

5 червня 1993 року, № 418, м. Київ.

Голові Комітету ветеранів війни в Афганістані та військових конфліктів в інших зарубіжних країнах при Президентові України С. В. Червонопиському

Шановний Сергію Васильовичу!

Комітет у справах воїнів-інтернаціоналістів при Раді глав урядів держав – учасниць Співдружності провів підготовчу роботу зі звільнення з полону громадянина України Виродова Миколи Анатолійовича.

Польовий командир Ісламської партії Афганістану (ІПА), у загоні якого утримується М. А. Виродов, згоден звільнити полоненого за викуп у 25 тис. дол. США. Однак, враховуючи делікатний характер заходу, просимо не оприлюднювати як сам факт, так і умови звільнення полоненого.

Умови, висунуті польовим командиром, прийняті нами.

Для реалізації заключних заходів просимо направити представника Комітету ветеранів війни в Афганістані та військових конфліктів в інших зарубіжних країнах при Президентові України у м. Мазарі-Шаріф (Афганістан). Орієнтовний термін проведення заходу – 10-20 травня 1993 року.

Наш поточний валютний рахунок № 0700841016 у Банку зовнішньої торгівлі Російської Федерації.

З повагою –

голова Комітету у справах воїнів-інтернаціоналістів при Раді глав урядів держав – учасниць Співдружності Р. С. АУШЕВ.

№ 4-487 від 22 квітня 1993 року.

Прем'єр-міністру України Кучмі Л. Д.

Шановний Леоніде Даниловичу!

22 квітня 1993 року в МЗС Російської Федерації проводилася нарада щодо питання, пов'язаного з долею громадян України Виродова М. А. та Дубини В. М., які перебувають в Афганістані. Нараду проводив начальник управління країн Південно-Східної Азії Бахтіяр Хакімов. У роботі наради брав участь керівник Міжвідомчої робочої групи Комітету ветеранів війни в Афганістані та військових конфліктів в інших країнах при Президентові України Аблазов В. І.

У даний час проведено підготовчу роботу з двох заходів:

– зустрічі матері Дубини М. Ф. із сином Дубиною В. М. у першій декаді травня у складі групи, що організується Міжнародним Комітетом Червоного Хреста; при цьому не виключається можливість його визволення;

– визволення Виродова М. А. за викуп у 25 тис. дол. США у другій декаді травня за дотримання умов нерозголошення цього факту.

Під час обговорення питання представник України звернув увагу на таке:

– визволення Виродова М. А. за викуп створює прецедент для вимоги викупу людей під час вирішення доль інших невільників і навіть захоплення нових заручників, насамперед із складу прикордонних військ РФ;

– можливе ускладнення переговорного процесу з проблеми полонених з Президентом ІДА Б. Раббані та Прем'єр-міністром ІДА Г. Хекматіаром, оскільки звільнення Виродова М. А. організується без їхньої санкції та інформування, «за їхньою спиною»;

– імовірний зрив зустрічі Дубини М. Ф. із сином через складність обстановки в Афганістані.

З урахуванням обставин і характеристики суб'єктивних якостей Виродова М. А. на нараді було прийнято пропозицію представника України щодо відстрочення реалізації звільнення Виродова М. А. на умовах, висунутих польовим командиром. При цьому організувати зустрічі Виродова М. А. та Дубини В. М. з рідними і узгодити це питання з керівництвом України та Російської Федерації.

Просимо розглянути.

З повагою –

голова Комітету С. ЧЕРВОНОПИСЬКИЙ.

№ 98/01к від 27 квітня 1993 року.

ВДЯЧНІ ЗА ЖИТТЯ І ДОПОМОГУ

З початку широкомасштабної війни російської федерації проти України багато релігійних громад Української Православної Церкви активно долучилися до всеукраїнського волонтерського руху підтримки захисників Батьківщини. Серед цих громад яскраво помітна діяльність Воскресенського храму пам'яті загиблим та ветеранам Афганістану.

У СВЯТОМУ ПИСЬМІ Нового Завіту нема прямих рекомендацій щодо поведінки суспільства в часі війни чи військових дій. Проте весь текст Святого Письма повністю про любов до ближнього. Тому волонтерська діяльність вірян Української Православної Церкви засновується не тільки на почуттях патріотизму, а перш за все на Заповіді любові до ближнього. Які б не були обставини, християнин зобов'язаний любити свого ближнього: сім'ю, родину, сусідів, громаду, співгромадян.

У рамках діяльності Благодійного фонду підтримки захисників України на честь гетьмана Петра Калнишевського група священиків і вірян УПЦ долучаються до волонтерської допомоги медичної евакуації поранених бійців з поля бою. За кошти вірян Києва і Київської області було придбано та обладнано медичні автомобілі, призначені для військового медеваку. А екіпажі цих автомобілів складаються зі священиків УПЦ.

Зокрема настоятель Воскресенського храму пам'яті загиблим та ветеранам Афганістану після проходження курсів тактичної медицини також долучився до діяльності Благодійного фонду. В обов'язки волонтерів фонду входять тренінги з основ тактичної медицини, роботи з турнікетами, тампонування масивних кровотеч та способів евакуації з зони вогневого ураження. Також здійснюється допомога в забезпеченні підтримки мобільних груп медичної евакуації.

Водночас вдалося допомогти доставити медикаменти для дружньої лікарні міста Ізюм від фонду, медичні засоби для мобільних військових медиків різних бригад.

А ще при наявності стабільного зв'язку вдалось прочитати онлайн-лекцію для студентів академії. Вдячний студентам за терпіння.

Не обійшлася наша волонтерська поїздка без зустрічі з найактивнішими священиками Волинської єпархії, котрі доставили гуманітарні вантажі для лікарень і медичних пунктів і смачні гостинці від родичів для бійців-прихожан.

Вдячний всім, хто долучився до допомоги. Дякую Ксенії Ющик і прихожанам нашого Воскресенського храму пам'яті загиблим та ветеранам Афганістану за молитви і терпіння.

Традиційно заохочую усіх до посильної молитви і волонтерської роботи й допомоги тим, хто стоїть на сторожі нашого мирного неба.

Війна завжди непередбачувана, тому й підтримка захисників України має бути не одноразовою акцією, а постійною копіткою працею. Чи це фінансова підтримка, чи фізична підтримка, але всі єдиним фронтом маємо стояти на захисті Батьківщини.

Сергій ЮЩИК,
настоятель храму, проректор Київської духовної академії і семінарії.

ВОГНЕННІ ДОРОГИ АФГАНУ

Радянські військові автомобілісти в середньому за рік перевозили афганськими дорогами 780000 тонн вантажів, у щоденному русі перебувало 25-30 автоколон з 86 сформованих або від тисячі до півтори тисячі автомобілів.

ПІДВЕЗЕННЯ матеріальних засобів з території СРСР здійснювалося за двома напрямками: Кушка–Герат–Шинданд і Термез–Кабул. Загалом у армійській ланці підвезення брало участь до трьох з половиною тисяч одиниць автотехніки та у військовій – дві з половиною тисячі. Через відсутність залізниць, слабку мережу аеродромів автотранспортом здійснювалося 95 відсотків перевезень матеріальних засобів.

Загальна протяжність автошляхів Афганістану 1979 року становила 18300 кілометрів. З них 15 відсотків – із твердим покриттям. Середня щільність автошляхів – 2,8 кілометра на 100 квадратних кілометрів території. Найбільш забезпечені дорожньою мережею південно-західний та центральний райони Афганістану. Автодорожня мережа країни пов'язана з містами суміжних держав 13 маршрутами.

Технічний стан доріг із твердим покриттям порівняно високий і допускає просування транспорту зі швидкістю 60-100 кілометрів на годину.

За допомогою СРСР було побудовано сучасні автодороги Шерхан–Кабул і Кушка–Герат–Кандагар, які дозволили встановити прямий автодорожній зв'язок між СРСР, Пакистаном та Індією.

Але в цілому мережа автошляхів у 80-і роки в Афганістані була розвинена слабо.

Основна дорожня мережа – кільцева автомагістраль Кабул–Пулі-Хумрі–Шиберган–Герат–Кандагар–Кабул і сім доріг до кордонів сусідніх держав, що відходять від неї. Ширина дороги – 7 метрів, понад 10 тунелів.

Найбільш складна ділянка дороги Термез–Кабул пролягає через гірський масив Гіндукуш з перевалами, у тому числі перевалом Саланг заввишки приблизно 1947 метрів. У районі перевалу розташований автомобільний тунель, який з 1964 по 1973 рік вважався найбільш високогірним автомобільним тунелем у світі завдовжки 2686 метрів. Загальна довжина закритої галереї – понад шість кілометрів, ширина проїжджої частини в тунелі – шість метрів, висота – понад п'ять метрів, пропускна спроможність – до тисячі автомобілів на добу.

Дорога Кабул–Джелалабад шириною 7 метрів довжиною 212 кілометрів проходить по ущелині річки Кабул. Круті повороти, підйоми і спуски, обвали і зсуви, каменепади, снігові лавини взимку, недостатня вантажопідйомність мостів, недоступність бродів у річках дуже утруднюють рух автомобілів на дорогах з твердим покриттям в районах гір. Середня швидкість від 10 до 30 кілометрів на годину в горах внаслідок зниження температури повітря, падіння тиску. Температура кипіння в системі охолодження знижується на десять відсотків, потужність двигуна падає на 10-12 відсотків, витрата палива зростає у півтора-два рази, вантажопідйомність знижується на 20-30 відсотків, тому умови експлуатації автомобілів дуже важкі.

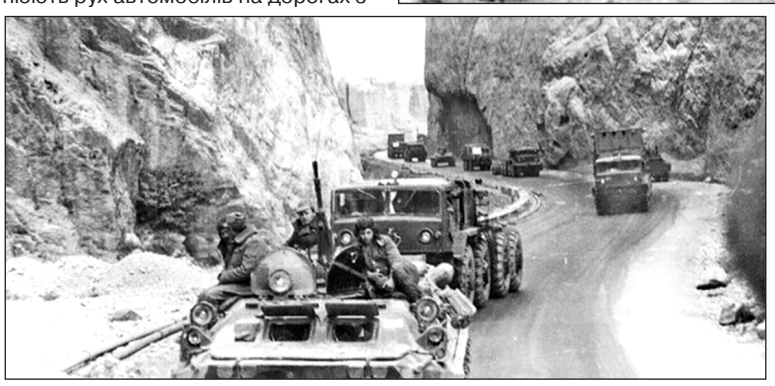

Структура вантажоперевезень під час афганської війни становила: автомобільний бензин і дизельне паливо – до 65 відсотків, боєприпаси – 7 відсотків, продовольство – 10 відсотків, дрова та вугілля – 10 відсотків, решта майна – 8 відсотків.

Автомобільні перевезення 40-ї армії здійснювалися 59-ю окремою армійською бригадою матеріального забезпечення, що дислокувалася в Пулі–Хумрі. У зону її відповідальності входили східний і південно-східний напрямки. У кожному батальйоні бригади було три-чотири роти, крім того, до складу бригади 1981 року входило два приданих автобатальйони і два батальйони, що здійснювали підвезення матеріальних засобів на територію Афганістану, дислокувалися в Термезі і Кушці.

Постачання підрозділів, розташованих у західній та південно-західній частинах Афганістану, лягали на плечі 58-ї окремої автомобільної бригади. До зони її відповідальності входив маршрут Кушка–Герат–Шинданд–Кандагар.

Армійська авіація мала свій окремий батальйон матеріального забезпечення, будівельні частини, два автомобільні батальйони. Кожна дивізія у своєму складі мала окремий батальйон матеріального забезпечення з кількістю машин до 350 та загальною вантажопідйомністю 2000 тонн.

У полковій ланці була рота матеріального забезпечення. З 1981 року для підвезення матеріальних засобів було задіяно 2568 автомобілів і 1025 причепів окружного армійського та військового автотранспорту загальною вантажопідйомністю 16795 тонн.

Найбільш придатними у важких кліматичних і дорожніх умовах Афганістану виявилися автомобілі та гусеничні транспортери-тягачі з дизельним двигуном. Основним автомобілем, що використовувався для вантажних перевезень під час афганської війни, був КамАЗ. З одного боку, ці вантажівки відрізнялися високою потужністю, маневреністю і прохідністю, а з іншого боку – було виявлено низку недоліків і насамперед слабку протимінну стійкість внаслідок безкапотного компонування.

У ході війни почали вирішувати проблему вразливості водіїв від куль і уламків. Розробляли конструкції, що покращували захист кабін, допрацьовували серійні автомобілі, наприклад, обшивали кабіну зсередини броньовими листами. Розміщення кабіни за двигуном забезпечувало найкращий захист екіпажу при підриві на мінах. Розроблений для автомобілів локальний бронезахист дозволив підвищити безпеку при обстрілі стрілецькою зброєю калібру 76,2 міліметра та попаданні уламків мін і снарядів.

Автоколони формувалися зазвичай у складі роти. За начальником колони переміщався ротний пункт харчування, далі автовзводи і технічне замикання. Довжина ротної колони на марші – до п'яти кілометрів. У кожному взводі по одній штатній машині виділялося під 23-міліметрову спарену зенітну гармату ЗУ-23 з приданими розрахунками стрільців без броні. Зв'язок між командирами рот і взводів та начальником технічного замикання здійснювався через радіостанції Р-123, налаштовані на хвилю пунктів охорони маршрутів. Зазвичай плече підвезення складало 250-300 кілометрів. Час руху – світловий день влітку, до 16-17 годин, тривалість рейсу – 56 діб. Денні привали зазвичай не робили, нічні привали – тільки в пунктах охорони маршрутів, які були вздовж дороги на відстані від 5 до 25 кілометрів. Рух колон здійснювався в найскладніших бойових умовах при постійних диверсійно-засадних діях моджахедів, тому охороні та обороні автоколон надавали особливого значення.

Проводки автоколон по дорогах, де не було постійних сторожових застав, нерідко мали масштаби армійських операцій – планувалися штабом армії на основі армійського графіка подачі матеріальних засобів і заявок афганської сторони на перевезення вантажів для військ і населення. Для проведення призначався керівник бойових дій. Виділялися радянські та афганські підрозділи, до завдання яких входило забезпечення охорони колон на марші та блокування найбільш небезпечних ділянок доріг шляхом виставлення тимчасових сторожових застав. Для охорони колони залучалося не менше одного БТР і БМП на кожні десять машин незалежно від того, блокувався маршрут чи ні.

Значні складнощі виникали коли до складу колон включали афганські військові та цивільні автомобілі, адже зібрати й сформувати з них досить керований підрозділ було важко, вони постійно порушували дисципліну руху в колоні, робили часті спроби зупинок для молитви, пиття чаю, виходу з-під охорони під приводом поломки машини.

Для забезпечення проведення колон застосовувалися різні тактичні прийоми: блокування доріг, виставлення тимчасових сторожових застав на особливо небезпечних ділянках або по всій дорозі, переміщення перекатами бойових підрозділів у нічний час, інженерна розвідка та розмінування доріг, попереднє проведення бойових дій у сусідніх районах, прикриття колон авіацією, нанесення попереджувальних авіа- та артилерійських ударів по панівних висотах, зручних для засідок місцях, а також тих, які мали зайняти підрозділи блокування.

Підготував
Євген ЛЕВЧЕНКО.

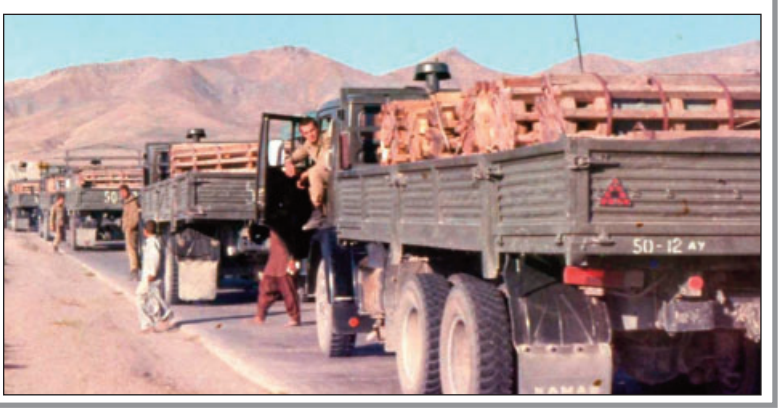

Творчість

ДВЕРІ У НЕВІДОМИЙ ВСЕСВІТ

У Дніпрі відбувся арт-проєкт учасника бойових дій в Афганістані Анатолія Меньківа «Життя 13-тьох дверей».

ВХІД АБО ВИХІД, час, історія, віра, цілі епохи, люди, долі… Двері – це шлях до істини. Ми відкриваємо двері за дверима, йдемо вперед життєвим шляхом, маневруючи і постійно змінюючи маршрут. Ми щодня опиняємося перед вибором – перед кількома дверима. Вони всі різні. Вони всі ведуть в різні боки, в різні площини, в різні світи, але ми обираємо лише одні. І за кожними дверима – все нові і нові двері. Безліч доріг, можливостей, варіантів і безліч дверей, за якими все це заховано. Якщо істина існує, то вона, безумовно, прихована за дверима і її пошуки є не що інше, як саме життя.

На виставку прийшли мешканці міста, учасники бойових дій, які проходять реабілітацію після поранень, друзі, знайомі, переселенці, яких війна змусила жити у нашому привітному місті.

Представники Дніпровської міської ради передали вітання Анатолію Меньківу за неординарну роботу і побажання нових творчих успіхів.

На зустріч з ветераном-художником завітали і бойові побратими – голови обласного і міського об'єднань ветеранів Афганістану УСВА Віктор Волошин і Юрій Виноградов, а також ветеран двох воєн (в Афганістані і російсько-української), відомий художник-карикатурист, живописець Олександр Костенко.

Біля кожної картини розміщено QR-код. Скориставшись мобільним додатком, можна ознайомитися з описом та історією кожної картини, а також почути звуки, які оточують кожні двері, які зображені на картині.

Анатолій Михайлович Меньків народився 11 травня 1967 року в Дніпропетровську. Художник, дизайнер, викладач, куратор подій та волонтер. Здобув освіту в Дніпропетровському державному художньому училищі (майстерня Григорія Чернети) та в Українській академії друкарства (Львів).

Член Національної спілки художників України з 2019 року, член асоціації C-IDEA (Китай) з 2017 року, член Спілки дизайнерів України з 2004 року Співзасновник і голова осередку Спілки дизайнерів України в м. Дніпро, співзасновник і куратор щорічного «COW Міжнародний фестиваль дизайну», який залучає до участі митців майже з 30 країн світу. Організовує та проводить різноманітні актуальні соціальні акції, виставки та майстер-класи. Як волонтер започаткував проєкт «Арт-десант». У рамках проєкту він більш як п'ять років поспіль навчав живопису поранених воїнів, які проходили лікування у військовому госпіталі, проводив сеанси в лікарні ім. Мечникова та в приміщенні своєї майстерні з метою допомогти їм позбутися посттравматичного синдрому й повернутися до цивільного життя. Співпрацював у цьому напрямі з кількома проєктами. Розробив власну методику арт-терапії, яка допомагає позбутися посттравматичного синдрому. І на цьому митець не зупиняється.

Проходив строкову військову службу в прикордонних військах із 1985 по 1987 рік. Неодноразово перебував у службових відрядженнях в Афганістані. Анатолія підкорила своєю красою та величчю столиця провінції Балх – Мазарі-Шаріф (священна гробниця) – четверте за величиною місто Афганістану.

За свою творчу працю Анатолій Меньків відзначений багатьма нагородами, серед них Почесна медаль «LEGE ARTIS», медаль «Захисник Вітчизни», медаль «За заслуги перед містом», почесна медаль від СДУ за вагомий внесок у розвиток дизайну в Україні, відзнака від Волонтерської премії «Євро Майдан SOS 2019» тощо.

Митець експонував свої роботи на багатьох важливих виставках у більш як 20 країнах світу. Його твори зберігаються у

приватних колекціях, колекціях галерей та музеїв України, США, Великобританії, Італії, Іспанії, Кореї та інших країн світу.

Персональні виставки: 2018 – «Сприймання», Дніпровський художній музей (м. Дніпро), Музей історії міста Кам'янського (м. Кам'янське); 2019 – Арт-проєкт «Життя 13-тьох дверей», Дніпровський художній музей і Музей історії міста Кам'янського; 2021 – Арт-проєкт «Діалог, якого не було…», Дніпровський художній музей.

Митець щиро дякує управлінню культури департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради, Комунальному закладу культури «Дніпровські міські публічні бібліотеки» ДМР, бібліотеці на Червоному Камені.

Прес-група ДМОВА УСВА.

ПЕРЕДПЛАТА-2024

Побратиме, це наша з тобою газета!

РОЗПОЧАЛАСЯ ПЕРЕДПЛАТА НА ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ НА 2024 РІК

Газету Української Спілки ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів) **«ТРЕТІЙ ТОСТ»**, де друкуються законодавчі матеріали з питань соціального захисту сімей загиблих військовослужбовців, інвалідів війни, учасників бойових дій, юридичні консультації, матеріали про життя і роботу організацій УСВА (територіальних, місцевих, районних), спогади, проза і поезія, можна передплатити у пунктах приймання передплати.

Оформити передплату з поточних місяців також завжди можна до 16 числа (включно) кожного місяця, що передує передплатному.

Мінімальний передплатний період – один місяць.

Наш індекс – 30224.

ВАРТІСТЬ БЕЗ УРАХУВАННЯ ПРИЙМАННЯ ПЕРЕДПЛАТИ СКЛАДАЄ:

на місяць – 14 грн, на три місяці – 42 грн, на шість місяців – 84 грн, на рік – 168 грн.

Підтримуйте газету воїнів-інтернаціоналістів «Третій тост» своєчасною передплатою.

ПРЕС-СЛУЖБА УСВА.

КРАСИВЕ І КОРИСНЕ

Члени Шепетівської СВА вирішили продовжити благоустрій території та висаджування кущів і дерев у Парку ветеранів війни у центрі міста, де встановлено пам'ятник воїнам-інтернаціоналістам, які загинули на території інших держав.

ДО ВЕТЕРАНІВ приєдналися працівники міського відділу молоді та спорту, які взяли на себе прибирання території. А «афганці» висадили понад двісті ялинок і декоративних кущів.

Рослини як благодійну допомогу надав садовий центр «Казковий сад». Комунальні служби організували вивезення сміття.

Шепетівська СВА дякує всім, хто взяв участь у заході.

Людське око завжди радує красиве і корисне, або те, що зроблено своїми руками. А коли це робилося зі знайомими та друзями і це може побачити багато людей, то приємно удвічі.

Володимир ПИПИЧ,
член Шепетівської СВА, учасникбойових дій в Афганістані.

Спорт

ЧУДОВІ ТРАДИЦІЇ

Турнір на кубок і призи Уманської міськрайонної спілки ветеранів Афганістану зібрав цього року учасників з Бабанки, Іванівки, Монастирища та Умані.

СЕРЕД найменших дівчаток призова трійка була з Іванівки – Кліщ Аня, Животівська Марія, Спиридонова Поліна (тренер Сушкета В. М.). Серед хлопчиків перші два місця вибороли представники міста Монастирище – Горовий Антон і Крамар Олександр (тренер Швидкий В. О.), третім став Рудник Іван зі СК «Умань-Вега», серед дівчаток цього віку перші два місця знову за нашими гостями з Бабанки, це сестри Настя та Каріна Бабич (тренер Шепета О. Т.), замкнула призову трійку Головань Вікторія (СК «Умань-Вега»). Серед 13-річних юнаків першим був Ткачук Богдан з Іванівки, друге та третє місця зайняли представники СК «Умань-Вега» Мельниченко Олександр і Шмалюх Максим. Серед дівчат дует з Іванівки Оверчук Марія та Мандриця Лідія вибороли перші два місця, третьою була Грищенко Катерина (Умань). Серед старших юнаків попереду дует з Монастирища Галай Арсен і Мазур Олександр, третім був Малюга Андрій (СК «Умань-Вега»).

ВІДБУЛИСЯ традиційні змагання зі спортивного орієнтування серед дітей пам'яті воїнів-«афганців» та захисників України, організовані Чергігівським обласним відділенням УСВА. У змаганнях взяли участь близько двісті юних спортсменів різних вікових категорій.

Призери нагороджені грамотами, медалями, цінними подарунками від Спілки ветеранів Афганістану, а всім учасникам вручено книги про славний шлях наших земляків. Головний кубок цього року їде до Іванівки.

Володимир ТКАЧЕНКО,
суддя змагань.

ТРЕТІЙ ТОСТ
Свідоцтво про реєстрацію КВ 839 від 18.07.1994 р.

Газета заснована у липні 1991 року

ЗАСНОВНИК: УКРАЇНСЬКА СПІЛКА ВЕТЕРАНІВ АФГАНІСТАНУ (ВОЇНІВ-ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТІВ)

РЕДАКЦІЯ НЕ ЗАВЖДИ ПОДІЛЯЄ ПОЗИЦІЮ АВТОРІВ І НЕ МАЄ МОЖЛИВОСТІ ПОВЕРТАТИ РУКОПИСИ. ЛИСТУВАННЯ З ЧИТАЧАМИ – НА СТОРІНКАХ ГАЗЕТИ. ЗА ТОЧНІСТЬ І ДОСТОВІРНІСТЬ ВИКЛАДЕНИХ ФАКТІВ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕСЕ АВТОР.

НАША АДРЕСА:
01054, М. КИЇВ, ВУЛ. ЯРОСЛАВІВ ВАЛ, 36Е.
ТЕЛ. 272-47-45, ФАКС 272-50-42.
E-MAIL: USVA2007@UKR.NET
САЙТ: WWW.USVA.ORG.UA

ГАЗЕТУ ВІДДРУКОВАНО У ДРУКАРНІ ФОП КЛЮЧУК С. М., МІСТО ЧЕРНІВЦІ, ВУЛ. ЗАВОДСЬКА, 37.
Тираж 2000. Зам. 986.
ІНДЕКС 30224.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ